

Jalostustoimikunnan esitys lapinporokoiran PEVISaksi vuosille 2020-2024:

LAPINPOROKOIRIEN PEVISA-OHJELMA VUOSILLE 2020-2024

Rotuhygieniset toimenpiteet perinnöllisten nivel- ja silmäsairauksien kurissa pitämiseksi lapinporokoiralla.

1. Sairauksien tutkiminen

Koiralla tulee sen toisen pentueen jälkeen ennen kolmatta astutusta olla voimassa oleva silmätarkastuslausunto, jotta sen seuraavat jälkeläiset rekisteröidään.

Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 24 kk vanhempi.

Koiran on tutkimushetkellä oltava tunnistusmerkitty.

Silmä- ja polvitutkimuksia suorittavat eri puolilla maata olevat koulutetut ja Suomen Kennelliiton valtuuttamat eläinlääkärit. Polvitarkastus on kliininen tutkimus. Kahden eläinlääkärin eriävään tutkimustulokseen voi hakea ratkaisua Kennelliitosta. Tuolloin päätöksen tekevät Kennelliiton asiantuntijaeläinlääkärit paneelissaan.

Lonkka-, kyynär- ja selkäröntgenkuvista antaa lausunnon Suomen Kennelliiton asiantuntijaeläinlääkäri.

2. Oikeus osallistua kilpailuihin ja kokeisiin

Silmä- ja nivelsairauksia sairastavilla koirilla on oikeus osallistua koiranäyttelyihin, kokeisiin ja kilpailuihin, elleivät Suomen Kennelliiton säännöt tai eläinsuojelulliset näkökohdat ole esteenä.

3. Kustannukset

Koiran omistaja huolehtii tutkimusten kustannuksista.

Uroksen tulee olla astutushetkellä vähintään 22kk.

Nartun ikä tulee olla astutushetkellä vähintään 22kk.

PERUSTELUT:

Tällä hetkellä voimassa olevassa lapinporokoirarodun PEVISAssa kursivoitu kohta on:
Koiralla tulee sen toisen pentueen jälkeen ennen kolmatta astutusta olla voimassa oleva silmätarkastuslausunto, jotta sen seuraavat jälkeläiset rekisteröidään.

Lapinporokoirarotu on populaatiogeneettisesti suhteellisen pieni rotu, jonka kohdalla käytännössä lähes vapaaehtoisuuteen, tiedotukseen ja valistukseen perustuvalla jalostusohjauksella on saatu rodun terveys pidettyä poikkeuksellisen hyvänä. Koirat terveystarkastetaan ja yhdistelmien sukusiitosasteet ovat lähes jokaisessa yhdistelmässä alhaiset. Esimerkiksi 1.1.2018 - 9.12.2018 rekisteröidystä 54 pentueesta vain kolmessa yhdistelmässä silmäpeilaus puuttui toiselta tai molemmalta vanhemmalta. Vuonna 2017 pentuna rekisteröidyistä 63 pentueesta vain 7 puuttui silmäpeilaus toiselta tai molemmalta vanhemmalta. Näistä pentueista oli ainakin kolmella isänä poronhoitoalueen uros, joka ehkä peilauspakolla olisi jäänyt käyttämättä.

Lapinporokoiran suurin uhka on geneettisen monimuotoisuuden kaventuminen, joka altistaa sairausalleelien rikastumiselle ja etenkin autoimmuunisairauksien yleistymiselle rodussa. Geneettisen monimuotoisuuden säilymiseksi on tärkeää käyttää mahdollisimman laajasti yksilöitä jalostukseen. Liian tiukka PEVISA keskittää jalostuskäyttöä, ja yksilöitä todennäköisemmin jää jalostuksen ulkopuolelle. Poronhoitoalueella on koiria, joista osaa ei saada terveystutkimuksiin. Jos molemman vanhemman voimassa oleva silmäpeilaus olisi rekisteröinnin edellytys, yksilöitä voi jäädä peilaamattomina jalostuksen ulkopuolelle tai pohjoisen pentueita jää rekisteröimättä.

Jalostustoimikunta ehdottaa PEVISAn ainoana muutoksena jalostukseen käytön ikärajojen muutosta ja muilta osin ohjelman säilyttämistä ennallaan, vaikka tämä edellyttäisi lapinporokoirien PEVISA:n erilliskäsittelyä Suomen Kennelliitossa.

Jos ehdotettua PEVISA-mallia ei hyväksyittäisi, jalostustoimikunta näkee ainoana toisena mahdollisuutena luopua PEVISASTa. Se ei kuitenkaan olisi hyvä ratkaisu. Jo PEVISAn olemassaolo vaikkakin väljänä on yksi tärkeä muistutus kasvattajille terveystarkastuksien tärkeydestä.

Uroksen ja nartun ikä tulee olla astutushetkellä vähintään 22 kk.

- Terveystiedetään enemmän kun koira on iäkkäämpi (sekä koiran omasta että sen suvun).

- Ote Kennelliiton sivuilta (<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koirien-lisaantyminen>): "Koiraa suositellaan kuitenkin käytettäväksi jalostukseen vasta aikuisena, vähintään 2-vuotiaana, jotta koiran soveltuvuudesta seuraavan sukupolven vanhemmaksi on saatu mahdollisimman paljon tietoa; koiran ja sen sukulaisten terveydentila, luonne ja käyttöominaisuudet."

- Ote Kennelliiton Yleisestä jalostusstrategiasta 2018-2022: "Jalostukseen käytettävän koiran suositellaan olevan iältään vähintään 2-vuotias, mielellään tätä vanhempi, jotta sen ja lähisukulaisten ominaisuuksista saadaan mahdollisimman varmaa tietoa jalostusta varten (kts. myös kohta: "Perinnölliset viat ja sairaudet")."